

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

VII. Zuinglius Pelagianorum errorem renouat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

quam furiosus multo magis quam ipsi Papista vociferantur. Et asperius in nos inuehuntur: sed verè uterque æque nocens fuit, tumido animo in arenam proiecti. Et quamuis ad eos conciliandos Landgravius nihil intermitteret, frustra tamen id fuit, Deo iuste Conuentum hunc & Colloquium, quod ex utraque parte erat aduersus Dominum & Christum eius, (a) dissipare. Quin enim nouum morbi genus, quod sudor Anglicus vulgo dicebatur eo tempore Germaniam inuasisset, atque eo tempore in oppido gliscere cepisset, Noui illi Apostoli mortis metu quamprimum inde discesserunt. Consignatum tamen est prius scriptum, quoddam XIV Articulorum, in quos confeserant, utriusque partis subscriptione & nominibus 13. Octob. firmatum & obfirmatum, &c. (b) vt Charitas vtrinq; seruaretur, & à conuicijs abstineretur, adon ceteris verborum Saluatoris de S. Cœnæ mysterio sensus à Spiritu S. reuelaretur. Lutherus nihilominus aperte protestatus est, non fratrum sed hæreticorum loco eos se habiturum. Et quamuis Landgrauio promississet, nihil se contra eos moliturum, quamprimum tamen VVitebergam redijt, contra Zuinglianos alioque Sacramentarios calamum strinxit, ijs quæ de Colloquio illo falsò circumferbantur, offensus. (c) Peucerus Lutherum in sententia sua obstinate perstrisit, ne doctrinam suam erroris suspectam redderet. Ioannes à Lasco Polonus ad Regem suum scribens, affirmat, Lutherum palmam Zuinglio dare coactum. Sed Lutherus, istorum hominum consuetudinem esse, ait, calumniari & mendari: neque hoc vitium sibi in eis videri, vt qui diabolum habeant auctorem ac doctorem. Imo ipse Anno sequenti 1529. Coburgi agens litens ad Pæp. positum Bremensem datis Disputationis Marpurgensis seriem suo modo recenset. (d) Nec Lutherus tantum, cuius fides suspecta esse poterat, sed Melanchthon quoque de eo colloquio sparsa à Sacramentarijs scripta inficiatur. Vide summam totius huius Colloquij paucis verbis conceptam, & IV. Operum Lutheri Tomo insertam, præfationem, vbi dicit: Lutherum in sententia permansisse, verum Corpus & sanguinem Iesu Christi esse in Cœnâ; nec aduersarios de sua cedere voluisse. Lutherum rogatum vt pro fratribus eos agnoscere vellet, respondisse, Pro fratribus eos se habere non posse: quorum damnat doctrinam. (e) Sed & in epistola ad Martinum Geslicium idem Melanchthon scribit, (f) Zuinglianos suæ Sacramentarium doctrinam in Colloquio Marpurgensi Anno M D XXIX. sibi satis

cognitam, vt qui eam à Christo non habeant. Puerili more eos Philo sophari: nec doctrinam istam diu subsistere posse. Sed ad magnum nostram Sacramentarium Atlantem redeamus.

VII. Zuinglius ille præter alios errores Nestorianismi quoque insimulatur. Voluit eum apud Ioannem, non Verbum caro factum esse, sed Verbum caro facta est, legendum esse; eo quod Deus in corpus mutari non possit; vt notat atque exprobrat ei Lutherus in libro De Concilijs. (f) Verum tamen ipse in Nestorij errorem iniecit, (g) quum docuit, Humanam Iesu Christi naturam non esse omnipotentem, neque omnia seuisse aut cognuisse. (g) Zuinglius postea Anno M D XXXV. monitus errorem agnouit, ignorasse se prætexens, quod id dogma Nestorium habuisset assertorem, sed & Ephesini Concilij eam in rem de creta ab eodem aut ignorata, aut minus recte perspecta fuisse, inde apparet. Pelagianorum quoque hæresin Zuinglius sequutus est. (h) diceus; hominem sola virtute æternam sibi vitam impetrare posse, æque Catonem & Scipionem cœlium adeptos, Aiebat idem, si sui arbitrij res esset, malles esse in eo loco & statu in quo sunt Socrates & Seneca, quam in eo quo sunt Pontifices Romani, Imperatores, & alij Principes Papista. Licet enim boni hi Philo sophi neque ex Verbo neque ex Sacramentis Deum cognouerint; omnibus tamen Dominicani & Franciscani sanctius ac religius vixisse. Quin idem Franciscum regem Francorum alloquens, ait, Eum in vita illa æterna Herculem, Theseum, Socratem, Aristidem, Numam, Camillum, Catones, Scipiones, & alias eiusmodi illustres animas visurum. Hinc magnus eius temporis vitæ exclamabat, vix contineri se quin dicat, Sancte Socrates, Ora pro nobis. (i) Zuinglij hunc Atheismum Lutherus acerbe perstrinxit, Ethnicum eum & Paganum appellans; ac Gualtherus eius generis, & discipuli, nec non tota Tigurina Ecclesia,

a Psal. 2. Act. 4. 26. b Vlenb. loc. cit. Hefius lib. 1. de Hæres. f. 429. Pomar. Chron. Sax. an. 19. Opemrus ibid. Spangenberg. Chron. Mansfeld. c Schlusfeld. lib. 2. f. 109. Hof. loc. cit. fol. 431. 00 2. d Selnec. li. Recit. fol. 241. 242. & Vlenberg. Vir. Lut. c. 2. num. 4. litteras exhibens. e Peucer. Trait. histor. de Melâ. fol. 13. f Lauarter. histor. Sacr. fol. 16. l. 4. g Lauather fol. 32. h Comment. in epist. ad Hebr. i Eras. Alber. libr. contra Carlstad. Zuingl. in epist. fol. 29. a. & seq. fol. 39. a. Basile apud Sebast. Henric. Petri. & Exposit. fidei Cath. ad Reg. Gallis. k Lauar. in hist. Sacram. fol. 26. an. 36. Bullin. in orthod. Conf.

elefia, ac Minister quoque Geneuenfis, Daniel Toffanus (a) nomine, qui contra Marbachium Lutheranum fcripfit, eius defenfionem fufceperunt: è quibus poftremus ille affirmare non erubuit, *Platonem, Numam, Scipionem & alios Paganorum virtute excellenti präditos, in numero effe electorum.* (b) Hanc Zuinglij tamen fententiam ipfe Oecolampadius reprobaui. Lutheranus vero quidam à Zuinglij calò ut nobis caueamus, facere monet, *ut in quo Hercules quoque hofpitiū habeat, terribili fua claua mituendus.*

VIII. Hoc modo Zuinglius, æque ac Lutherus olim Wormatiæ apud Comitiam & alibi, confefus, uti putabat, confeflionē bonam, fundauit gloriofè feftam fuam, apud Helucios, Tigurinos præfertim, exorfam & fortius ex hoc tempore introduxit & ftabiluit, arcepta eadem, qua Lutherus occasione, indulgentias fcilicet, quas Franciscanus quidam Mediolanenſis prædicabat, ac deinde facerdotum cœlibatum oppugnando; idemque ei quod Luthero accidit, ut fcilicet vno (c) articulo conuulfo, paulatim ceteros quoque labefactare inciperet, ac tandem non minus quam Lutherum fapere fe exiftimans, nouam fuo arbitrata fibi religionem comminifceretur. Ad quam hærefis Bertrami veteris hæretici fcripta magnam ei dederunt occafionē eorūq; miſſā copiā Albertū Brandeburgicū ad fuas partes adiungere ftudebat: (d) fed maluit hic Lutherū q̄ Zuingliū fequi. Zuinglio oppofuit feſe ſed cū primis Ioannes Eckius, is enim An. 1526. viperam quali incuabulis aggreſſus 5. Maij Ingolftadij edidit *πρωδοξογία* Zuinglij Germanicè inferiptam *Falſche ohnwarthaffte ge vnd verführriſche lehr Ulrich Zwingel außgezogen auß des Ulrichs Schrifften* eamque obrulit quatuor Epifcopis Badenæ 16. die conuenturis in Comitium, exſtat libellus in in bibliothecis. Eidem Zuinglio non minus quam Luthero fortiter Dominicani primi ſe oppoſuerunt. Epifcopus Conſtantienſis vbi de Zuinglij conatibus accepit, miſſo Vicario ſuo Ioanne Fabro, Senatū Tigurinum monuit, vt ne in religionis negotio quidquam temere decideret, ſed totius cauſæ cognitionem Concilio quod iſtabat, permitteret (e) Zuinglius nihilominus ſomnia ſua de Sacramento aliaque commenta Tigurinis & alijs ita perſuaſit, vt, quamuis informis tum adhuc, Nouæ Religionis hic ferus pro legitimo fuerit ſufceptus, & huc vſq; non ſine maximis turbis & ſeditionibus forus quamobrem Lutheranus Zuinglium &

Oecolampadium, vt contumaciter veritati reſiſtentes, cenſent biennio poſt horrendo Dei Iudicio è medio ſublatoſ effe. ſiquidem ipſe Zuinglius, (f) vt cordatum decet Miniſtrum, hafta inter medias cohortes ſtrenue pugnans, quadrageſimo quarto ætatis anno occubuit, vt infra dicetur; & Oecolampadius mæore animum ob repentinum exitum Zuinglij extinctus cum Core & Dathan, cenſetur, ſed de hoc fuſius infra, dicetur. Atque hic ille Zuinglius eſt, quem Beza magnam Ieſu Chriſti Apoſtolum, ac Lutherus (g) *Sathana diſcipulum* appellat: quorum hic præterea ait, quum *tamquam latro & ſeditioſus alios cogere vellet vt errorem ipſius ſequerentur, iuſto Dei iudicio occiſum ac damnatum eſſe.* (h) Lusherum tamen pro eo precari ſoluit, commenſaliſe eius ſcribit. *Vtinam, dicebat, Deus ei ignoſcat, eumque in æterna gaudia ſuſcipiat!* Danæus, *verum Ieſu Chriſti Martyrem, vocat, qui tamquam alter Iudas Machabæus (Hæreticoſ dicere debebas, aiunt Lutheranus) mortem pro patria oppetierit.*

IX. Zuinglio Ioannem Oecolampadium, excucullatum Ordinis S. Brigitiæ monachum, rectè ſuccenturiamus. Hic etudiendis Comitibus Palatini liberis primo fuerat præpoſitus (i); deinde parentibus & amicis vehementer vrgentibus, vt monachus fieret, proteſtatus eſt vt diſcipulus ipſius Capito ſcribit) etiamſi ſexcenta vota fecerit, ſe nullum eorum ſeruaturum, niſi bonum ſibi videatur. Ingreſſum huius monachi videmus, quid exitum miramur? Poſtquam enim annos aliquot in Conuentu degiſſet, abiecto cucullo, vxorem duxit, è qua filium *Eusebium*, & duas filias *Lenen* & *Althean* (nota Apoſtolicam progeniem) ſuſcepit. Ait idem (k) ſe, quum maxime monaſterium relinquere cunctaretur, à *Spiritu S. maxime incitari, atque vt exiret moneri ſoluitum.* Deſerta religione, ad Zuinglium tranſiit; & vt ille Tiguri, ita hic Baſileæ velut Epifcopalem ſedem ſibi conſtituit, & veteris Eccleſiæ inſtituta ac ritus partim abrogauit, partim mutauit. Eam ob cauſam Erasmus nouationem hanc ægre ferens, vrbe

R 3 dis.

a Toffa pag. 180. b *Conr. Schluffelb. lib. 4. App. Cal. Theol. c Oecol. in 1ob. cap. 16. pag. 68. Beza lib. de puni. hæret. d Schluffelb. lib. 2. Lauat. fol. 32. e Sebaſt. Franck. in Chron. part. 2. fol. 702. 703. anno 28. f Viſ. Oſual. Myeon. g Tom. 1. Coll. pag. 64. h Sur. Cochl. an. 31. i Pantaleon & Capite in vita Oecolamp. k Epif. ad Melanch.*